

Plnenie Stratégie rozvoja kultúry Košického samosprávneho kraja k 30. 6. 2011

A. Prehľad stavu realizácie projektových zámerov

Č.	Názov projektu	Rozpočet v €	Stav realizácie
1.	Rekonštrukcia Gemerského osvetového strediska Rožňava	1 085 831	Projekt schválený v ROP Príprava na realizáciu
2.	Rekonštrukcia priestorov pre divadlo Romathan	1 700 000	Nerealizuje sa
3.	Rekonštrukcia účelovej historickej budovy Východoslovenského múzea Košice	2 456 600	Schválená 3. etapa Príprava na realizáciu
4.	Revitalizácia areálu Markušovce Múzeum Spiša v Sp. Novej Vsi	1 342 100	Realizuje sa
5.	Inovácia a rekonštrukcia prezentačného mobiliáru a expozícií v múzeách KSK	120 000 332 675	čiastočne v rámci projektu MEDIAVEL Čiastočne z ROP
6.	Hvezdáreň Michalovce Astronomický areál- rekonštrukcia Moussonovho domu a parku	600 000	Pripravený do novej výzvy
7.	Ostrov kultúry Košice /Otvorené zóny/ <ul style="list-style-type: none"> • Ulička remesiel • II.a III.etapa rekonštrukcie účelovej historickej budovy VSM KE • Východoslovenská galéria KE • Bábkové divadlo KE • VKJB 2x • Divadlo Thália 	2 250 000 3 800 000 1 700 000 500 000 1 750 000 500 000	V rámci projektu EHMK 7 investičných akcií
8.	Vlastivedné múzeum Trebišov Tokajské vinárstvo a vinohradníctvo -revitalizácia expozície	500 000	Projektová dokumentácia pripravená do ROP
9.	Banícke múzeum Rožňava Zážitkové centrum SENTINEL	2 000 000	Projektová dokumentácia pripravená do ROP
10.	Zemplínske múzeum Michalovce Rekonštrukcia budovy hl. kaštieľa	2 000 000	Projektová dokumentácia pripravená do ROP
11.	Múzeum Spiša Sp.Nová Ves Provinčný dom –rekonštrukcia a modernizácia	2 490 000	Projektová dokumentácia pripravená do ROP
12.	Projekt KVAPKA- vzdelávanie manažmentu zariadení KSK a pracovníkov zariadení pre oblasť cestovného ruchu	320 000	Schválený, v realizácii

13.	MEDIAVEL – pilotné zavedenie inovatívnych podujatí v zariadeniach kultúry	225 000	V realizácii
14.	Rozprávkové kráľovstvo – zážitkové aktivity kultúry a CR	151 000	Schválený, v príprave
15.	Projekt Železná cesta – stratégie a inštitucionalizácia		Rieši sa v rámci projektu Terra Incognita
16.	Portál a e-Spravodaj kultúry		Modifikované - tieto funkcie nahrádza stránka T.I

Poznámka:

V prehľade stavu realizácie jednotlivých projektov nie sú už uvedené projekty a investičné akcie, ktoré boli v priebehu hodnoteného obdobia už ukončené resp. ich realizácia neprichádza v najbližšom období do úvahy pre projektovú nepripravenosť alebo nezverejnenie výzvy.

B. Hlavné oblasti realizácie a strategické ciele :

Strategický cieľ 1. Optimalizovať prevádzku zariadení kultúrnych aktérov

Špecifický cieľ 1. Zlepšiť technickú infraštruktúru, stavebno-technický stav budov a zariadení kultúry.

Špecifický cieľ 2. Vytvoriť nové, optimalizovať využívanie existujúcich priestorov jednotlivých zariadení pre inovatívne iniciatívy a účely podpory kultúrnych podujatí.

Špecifický cieľ 3. Doplniť predmety a technické zariadenia pre skvalitnenie programov a iniciatív kultúrnych podujatí jednotlivých zariadení.

Špecifický cieľ 4. Rozvinúť ľudské zdroje a zlepšiť zručnosti a schopnosti existujúceho personálu kultúrnych zariadení.

Špecifický cieľ 5. Zvýšiť schopnosť zariadení kultúry generovať zvýšené príjmy pochádzajúce z lepšieho finančného riadenia a inovatívnych podujatí.

Strategický cieľ 2. Skvalitniť pôsobenie školského systému na deti a mládež za účelom zvýšenia ich kultúrneho povedomia a ich systematického zapojenia do iniciatív v oblasti kultúry.

Strategický cieľ 3. Rozvinúť stagnujúci región – zvýšiť zamestnanosť obyvateľstva

V službách v oblasti kultúry.

Strategický cieľ 4. Vytvoriť systém podpory kultúrnych aktérov na miestnej a regionálnej úrovni.

Strategický cieľ 5. Rozvinúť spoluprácu kultúrnych aktérov vo všetkých sférach pôsobenia v regióne Košického kraja.

Strategický cieľ 6. Rozvinúť cestovný ruch orientovaný na oblasť kultúry a kvalitu sekundárnej ponuky služieb cestovného ruchu.

Strategický cieľ 7. Zvýšiť mieru propagácie všetkých záujmových oblastí a sfér kultúry a zlepšiť marketing existujúcich a pripravovaných podujatí.

C. Hodnotenie plnenia strategických cieľov za obdobie od mája 2010 do konca júna 2011:

Strategický cieľ č.1 – Optimalizovať prevádzku kultúrnych zariadení.

Systematický a koordinovaný postup zriaďovateľa a ním riadených inštitúcií a množstvo príležitostí hlavne v roku 2010 spôsobili, že prevažná väčšina projektov smerujúca k úspešnému zabezpečeniu uvedeného cieľa mala relatívne vysokú úspešnosť. Najlepšie výsledky v oblasti zveľaďovania vlastnej materiálnej základne vykazujú múzeá a galérie. V období 1.polroka 2011 bola ukončená 1.etapa rekonštrukcie Účelovej historickej budovy Východoslovenského múzea v Košiciach. Rekonštrukcia sa realizuje z dvoch grantových programov ,z ROP a EHMK. V štádiu prípravy je realizácia rekonštrukčných zámerov na objekte Východoslovenskej galérie v Košiciach, historického letohrádka Dardanely v Markušovciach i prestavba objektu gemerského osvetového strediska na Dom tradičnej ľudovej kultúry. V rámci projektu EHMK je pripravovaná realizácia zámeru 7 otvorených zón, ktoré predstavujú atraktívny priestor v areáloch existujúcich objektov, v ktorých sídli Verejná knižnica J. Bocatia /nádvorie Barkóczyho paláca a objekt na Hviezdoslavovej ulici/, Divadlo Thália, Východoslovenská galéria, Východoslovenské múzeum, Bábkové divadlo ako aj v Uličke remesiel v Košiciach .

V priebehu roka 2010 bolo v súčinnosti s investičným odborom KSK zabezpečené vypracovanie projektovej dokumentácie na predloženie žiadosti do ROP pre realizáciu rekonštrukcie a revitalizácie Zemplínskeho múzea v Michalovciach /rekonštrukcia depozitárnych priestorov – 2 mil. Eur/, Banického múzea v Rožňave /zážitkové centrum SENTINEL – 2 mil. Eur/, Vlastivedného múzea v Trebišove/rekonštrukcia expozície vinárstva a vinohradníctva v suterénnych priestoroch kaštieľa – 500 tis. Eur/ a Múzea Spiša v Spišskej Novej Vsi /rekonštrukcia a obnova Provinčného domu – 2 410 tis. Eur./

Náklady súvisiace s vypracovaním projektovej dokumentácie boli čerpané z v rozpočtu KSK. K optimalizácii prevádzky jednotlivých organizácií kultúry smerovali aj ďalšie realizované opatrenia napr. úprava otváracích hodín v jednotlivých prevádzkach, zavedenie registračných pokladníc k objektivizácii počtu návštevníkov a divákov, vypracovanie kritérií pre zjednotenie systému sledovania kvality a úrovne kultúrnych služieb, štandardizácia poskytovania knižničných služieb a pod. Predpokladáme, že v zrekonštruovaných priestoroch a inovovaných prevádzkach organizácií kultúry zaznamenáme zvýšený záujem návštevníkov na inovatívnych prezentáciách a podujatiach, ktorých je i naďalej pomerne malý počet predovšetkým pre nedostatok finančných prostriedkov. Do povedomia verejnosti sa dostáva v poslednom období predovšetkým atraktívna ponuka múzeí a galérií v rámci Medzinárodného dňa múzeí a tzv. Noci múzeí. V roku 2010 a 2011 sme v 7 zariadeniach v rámci kraja evidovali dennú návštevu takmer 8 tisíc .záujemcov o činnosť a rôzne atrakcie v múzeách a galériách na území samosprávneho kraja. V mimoriadnej pozornosti bolo na úrovni kultúrnych organizácií v zriaďovateľskej pôsobnosti KSK udržať úroveň návštevnosti a výšku vlastných príjmov zo vstupného, z prenájmu, z predaja tovarov a služieb a pod. Organizácie v plnej miere využívajú možnosti, ktoré poskytuje Grantový systém MK SR hlavne v rámci programu „Kultúrne poukazy“. V roku 2009 bolo v rámci uvedeného programu úspešných 85 projektov vďaka ktorým získali kultúrne organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti KSK 222 370 €. Vzhľadom na celkový objem finančných prostriedkov určených v roku 2010 na činnosť organizácií /400 tis. €/ predstavuje príjem prostriedkov vďaka úspešným projektom navýšenie ich rozpočtu až 55 %.

Inovatívne podujatia sa realizujú v obmedzenom rozsahu a pri nízkych vstupných nákladoch z toho dôvodu nie je možné zatiaľ počítať so zvýšenými príjmami.

V roku 2010 navštívilo podujatia a aktivity organizované kultúrnymi organizáciami KSK 320 988 platiacich návštevníkov. Organizácie vykázali vlastné príjmy vo výške 459 083 €, pričom náklady na činnosť 25 organizácií predstavovali výšku 557 573 €.

K 30.5.2011 navštívilo aktivity a podujatia kultúrnych organizácií v kraji 93 768 platiacich záujemcov a organizácie vykázali príjem z vlastnej činnosti vo výške 128 065 €.

Strategický cieľ č.2 - *Skvalitniť pôsobenie školského systému na deti a mládež za účelom zvýšenia ich kultúrneho povedomia a ich systematického zapojenia do iniciatív v oblasti kultúry.*

Všetky kultúrne zariadenia v zriaďovateľskej pôsobnosti KSK svojou činnosťou a konkrétnymi podujatiami pre deti a mládež, ale i spoluorganizovaním aktivít s centrami voľného času a základnými a strednými školami prispievajú významnou mierou k formovaniu kultúrneho povedomia a esteticko-umeleckého cítenia detí a mládeže školského veku. ponúkajú široké spektrum výchovno-vzdelávacích aktivít, možnosti aktívnej účasti v záujmovo-umeleckých združeniach, kluboch a krúžkoch a pod.

Bábkové divadlo v Košiciach, Divadlo Romathan a Spišské divadlo v Sp. Novej Vsi sa výraznou mierou venujú príprave inscenácií pre deti a školskú mládež. Mnohé základné stredné školy sú hrdé na zapojenie svojich žiakov do aktivít kultúry. Detské folklórne kolektívy už existujú pri všetkých kvalitnejších folklórnych súboroch. Veľmi dobrú spoluprácu s kultúrnymi organizáciami, najmä však s knižnicami majú základné školy, ktoré veľkú časť mimoškolskej činnosti organizujú v priestoroch knižníc. Významné výsledky v tejto oblasti sme dosiahli v hodnotenom období v Gemerskej knižnici v Rožňave a v Zemplínskej knižnici v Trebišove. Hvezdáreň v Michalovciach pracuje výlučne so školskou mládežou a jej činnosť je významným doplnkom pedagogického procesu v oblasti fyziky, matematiky, geografie a astronómie.

Čoraz častejšie sa darí presviedčať školy o atraktivite vyučovania v priestoroch múzejných a galerijných expozícií. V hodnotenom období sa uskutočnil prieskum podmienok pre zavedenie predmetu „regionálna výchova“ do učebných osnov stredných škôl, tak aby žiaci základných a stredných škôl poznali historické skutočnosti regiónu v ktorom žijú a vedeli zhodnotiť bohatstvo jeho pamiatok, ľudových tradícií alebo prírodného potenciálu.

Významné projekty realizovali i osvetové strediská v oblasti boja proti drogám a kriminalite mládeže. V najbližšom období je potrebné, aby kompetentní zástupcovia odvetvia školstva zabezpečili prostredníctvom medzirezortnej komisie MK zosúladienie termínov súťaží v podmienkach rezortu školstva so systémom súťaží v podmienkach kultúry.

V uplynulých mesiacoch bol schválený projekt GROŠ /gemerský rozprávkový štát/, ktorého realizácia by mohla do značnej miery ovplyvniť úroveň a kvalitu estetického pôsobenia na deti a mládež.

Strategický cieľ č. 3 - *Rozvinúť stagnujúci región – zvýšiť zamestnanosť obyvateľstva v službách v oblasti kultúry.*

Tento bod bol na základe súhlasu Zastupiteľstva Košického samosprávneho kraja vypustený zo sledovania.

Strategický cieľ 4. *Vytvoriť systém podpory kultúrnych aktérov na miestnej a regionálnej úrovni.*

Plnenie tohto cieľa bolo výrazne negatívne ovplyvnené pretrvávajúcimi dôsledkami finančnej krízy. Jediným významným finančným nástrojom KSK na realizáciu tohto cieľa je VZN č.3 /2006 v znení neskorších zmien a doplnkov o poskytovaní nenávratných finančných dotácií.

Pre nepriaznivý stav rozpočtových prostriedkov v priebehu celého roka 2010 nebolo možné poskytnúť finančnú dotáciu žiadateľom. Zo strany KSK boli finančne podporené len kultúrne aktivity, ktoré sú zaradené v zozname trvalo podporených aktivít podľa úrovne a veľkosti podujatia až do výšky 6 600 €. V období 1. polroka 2011 boli podporené i žiadosti iných organizátorov kultúrnych a spoločenských aktivít v rámci celého kraja podľa disponibilnej finančnej čiastky z rozpočtu KSK.

Za účelovú systémovú podporu považujeme aj VZN č.9/2011 o poskytovaní dotácií a účelových finančných prostriedkov z rozpočtu KSK, ktoré podporí realizáciu zámerov programu Terra Incognita. Na prvú výzvu je vyčlenených z rozpočtu KSK 120 000 € na promo aktivity v príprave sú ďalšie výzvy: na TOP podujatia, na zvýšenie kvality cieľových bodov a na vytvorenie bodov záujmu na 3 tematických cestách..

Strategický cieľ č. 5 - Rozvinúť spoluprácu kultúrnych aktérov vo všetkých sférach pôsobenia v regióne Košického kraja..

Tento cieľ sa úspešne realizuje v jednotlivých regiónoch, kde kultúrne zariadenia významne kooperujú s ďalšími aktérmi bude na základe dlhodobých zmlúv o spolupráci, pri realizácii projektov, ale aj pri vytváraní spoločných podujatí a produktov cestovného ruchu. Vyšší stupeň spolupráce je možné dosiahnuť vytváraním účelových klastrov, kde súčasťou ponuky pre turistov sú aj stále kultúrne služby a pravidelné kultúrne aktivity. V štádiu realizácie je aj projekt Klaster Terra Incognita, ktorého cieľom je podpora udržateľného rozvoja kultúrneho turizmu v Košickom samosprávnom kraji a jeho výsledkom by malo byť vytvorenie funkčných partnerstiev na úrovni verejnej a podnikateľskej sféry.

Strategický cieľ č. 6 - Rozvinúť cestovný ruch orientovaný na oblasť kultúry a kvalitu sekundárnej ponuky služieb cestovného ruchu.

Pre naplnenie tohto cieľa boli uskutočnené základné predpoklady v roku 2010, keď došlo k zlúčeniu odboru kultúry s referátom cestovného ruchu.

V realizácii je projekt „BICY“ v rámci programu Central Europe, ktorého cieľom je vytvoriť koncepciu rozvoja cyklotrás a cyklochodníkov na území nášho kraja. Ďalším významným projektom je program INFOTOUR, ktorý zabezpečí turistické dopravné značenie k vybraným cieľovým miestam programu Terra Incognita a tiež projekty Klaster Terra incognita a Gemerský rozprávkový štát (GROŠ) Tieto projekty menežované z úrovne odboru kultúry a cestovného ruchu spájajú najdôležitejšie strategické ciele oboch odvetví aj keď v obmedzenom rozsahu.

Pre oblasť rozvoja cestovného ruchu už boli na úrovni Zastupiteľstva KSK prijaté tieto stratégie:

-Stratégia rozvoja cestovného ruchu v regióne NP Slovenský kras /uzn.č.453/2008 zo dňa 23.06.2008

- Stratégia rozvoja cestovného ruchu v regióne Dolný Zemplín/uzn.č.656/2009 zo dňa 22.06.2009

- Stratégia rozvoja cestovného ruchu v regióne NP Slovenský raj schválená uzn.č.714/2009 zo dňa 24.08.2009

Všetky uvedené stratégie rozvoja oblasti cestovného ruchu majú vo svojom obsahu zakotvené i úlohy a špecifické ciele orientované najmä na:

- využitie tradičných podujatí a slávností na zvýšenie návštevnosti
- vytváranie nových produktov spojených s kultúrne-historickými, technickými a prírodnými pamiatkami

- vytváranie podmienok pre spojenie ponuky múzeí, historických a kultúrnych pamiatok s tematickými podujatiami a miestnymi slávnosťami
 - podporu budovania stálych historických expozícií, výstavbu remeselných dvorov a pod.
- Plnenie úloh a prijatých strategických opatrení je priebežne vyhodnocované samostatne na úrovni Zastupiteľstva KSK.

Strategický cieľ č. 7 - Zvýšiť mieru propagácie všetkých záujmových oblastí a sfér kultúry a zlepšiť marketing existujúcich a pripravovaných podujatí.

Pri naplňaní tohto strategického cieľa sa na úrovni odboru kultúry a CR ako i organizácii v zriaďovateľskej pôsobnosti sa v sledovanom období dosiahli len čiastkové výsledky. Jednoznačne sa však skvalitnila miera a úroveň propagácie činnosti prostredníctvom webových stránok jednotlivých organizátorov kultúrnych aktivít. Odbor kultúry a CR spracováva každoročne kalendár najvýznamnejších podujatí kultúry a cestovného ruchu. Jednou z dôležitých prvkov hmotnej zainteresovanosti štatutárnych zástupcov kultúrnych organizácií bolo v priebehu roka 2010 a aj v tomto roku naďalej zostáva sledovanie udržateľného stavu počtu návštevníkov, zvyšovanie kvality kultúrnych služieb ale aj zvýšenie úrovne marketingu a publicity rozšírením distribučných zoznamov a povinným zasielaním pozvánok na stránky www.kosiceregion.com a www.terraincognita.sk.

V mnohých organizáciách došlo v poslednom období v týchto oblastiach k výraznému kvalitatívnemu posunu

Uskutočnilo sa intenzívne školenie vybratých odborných pracovníkov jednotlivých kultúrnych inštitúcií za účelom skvalitnenia úrovne spracovania tlačových správ o pripravovaných podujatiach. Bol vytvorený samostatný webový portál k programu Terra incognita, kde je sústredená komplexná kultúrna ponuka zariadení v zriaďovateľskej pôsobnosti KSK, ale aj iných aktérov, čím bol vytvorený základ k zlepšeniu marketingu. V júli 2011 sa spustila kampaň na promovanie značky Terra incognita- po území kraja , ale aj mimo neho je rozmiestnených 100 billboardov, pripravená je mediálna kampaň v masovo komunikačných prostriedkoch a očakávame, že najvýznamnejšiu propagačnú hodnotu a aktivizačnú funkciu bude mať zverejnenie tohto programu. Týmto krokmí chceme vytvoriť silnú značku, ktorá bude najmenej do roku 2013 nosnou platformou na účinnú propagáciu a marketing kultúry..